

Příležitost pro české nové informační profesionály

Mgr. Anna Vyčítalová

Bibliotheca academica 2013, VFU Brno, 30. 10. 2013

- **úvod**
 - noví informační profesionálové (NIP)
- **NIP v Česku**
 - výsledky průzkumu
- **příležitosti pro NIP v zahraničí aneb kde začít**
- **závěrečná doporučení**

TURNER ENTERTAINMENT DIGITAL. The Librarian: Return to King Solomon's Mines. In: *TNT* [online]. TNT, c2013 [cit. 2013-10-25]. Dostupný z: <http://www.tntdrama.com/photogal/621690-571137-571138/>.

- Terminologie [Vyčítalová, 2013a]
 - angličtina
 - "new information professionals" [Byrne, 2012; Wilke 2012]
 - "new librarians" [Garcia-Febo, 2012]
 - čeština
 - termín „noví informační profesionálové“ nebo také „mladí informační profesionálové“ se v českém prostředí prakticky nepoužívá
 - pro potřeby průzkumu zaveden v souladu s anglickou terminologií termín
 - **noví informační profesionálové**

- **kdo jsme?**
 - noví absolventi
 - studenti knihovnicko-informačních oborů
 - "rekvalifikovaní"
 - nováčci s kvalifikací získanou v jiném oboru
- **co nás charakterizuje?**
 - umíme užívat nová média a technologie
 - používáme sociální sítě
 - jsme kosmopolitní?

- **inspirace**
 - [IFLA New Professionals Special Interest Group](#)
 - [Knihovnický barcamp](#)
- **mezinárodní srovnání**
- **potřeba zjištění aktuálního stavu**
- **potřeba zpětné vazby pro české odborné školství**
 - porovnání představ o uplatnění absolventů knihovnicko-informačních oborů s realitou

- **získat přehled o zaměstnávání nových informační profesionálů (NIP)**
 - identifikovat poměr zaměstnanců do 35 let v českých knihovnách
 - získat přehled o specifických skupinách NIP
 - zaměstnaní studenti
 - studenti vykonávající praxi
- **získat základní informace o odborné zdatnosti NIP**
- **zjistit, zda jsou NIP ochotni se dále vzdělávat a zapojit se do činnosti národních a mezinárodních odborných asociací**

- **dotazníkové šetření**

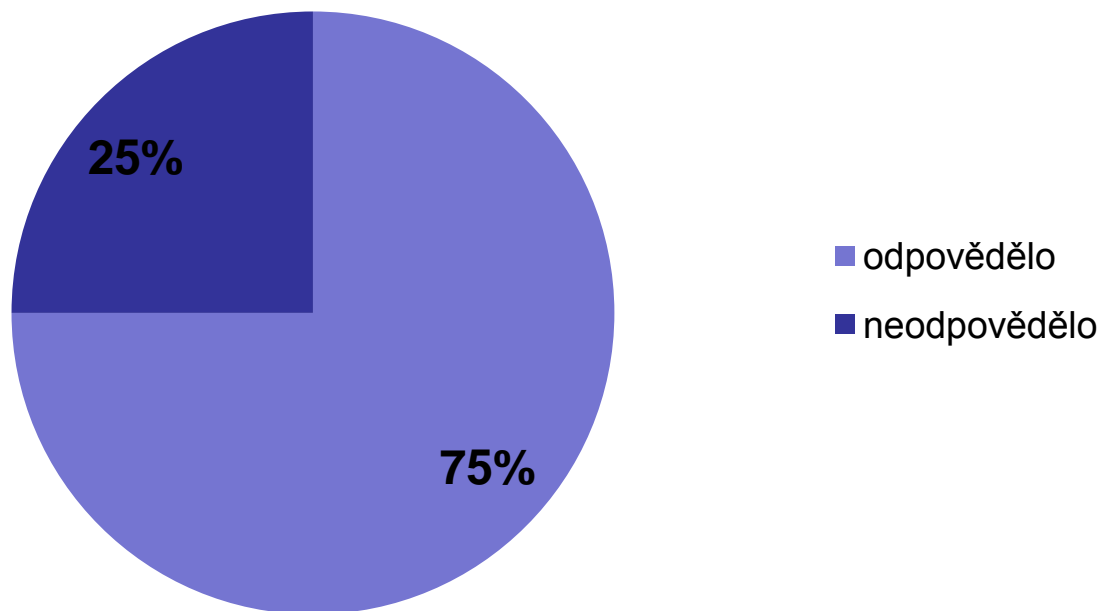
- online dotazník v aplikaci [Survio](#)
- 22 otázek
- odkazy distribuovány e-mailem a prostřednictvím kontaktních formulářů
- realizováno 16. 8. - 18. 10. 2013
 - vyplnění dotazníků bylo v několika případech opakovaně urgováno
- vyhodnocení realizováno:
 - pomocí Survia, MS Excel a nástroje Worldle (tvorba mraků ze slov)

- **vzorek**

- **40 respondentů**
- knihovny **29 členů AKVŠ ČR**
 - ve většině případů se jednalo o 1 knihovnu
 - výjimka pouze Masarykova univerzita a Vysoké učení technické v Brně
 - » osloveny fakultní a ostatní dílčí knihovny

Návratnost dotazníku

- návratnost dotazníku byla 75 % (30 respondentů)

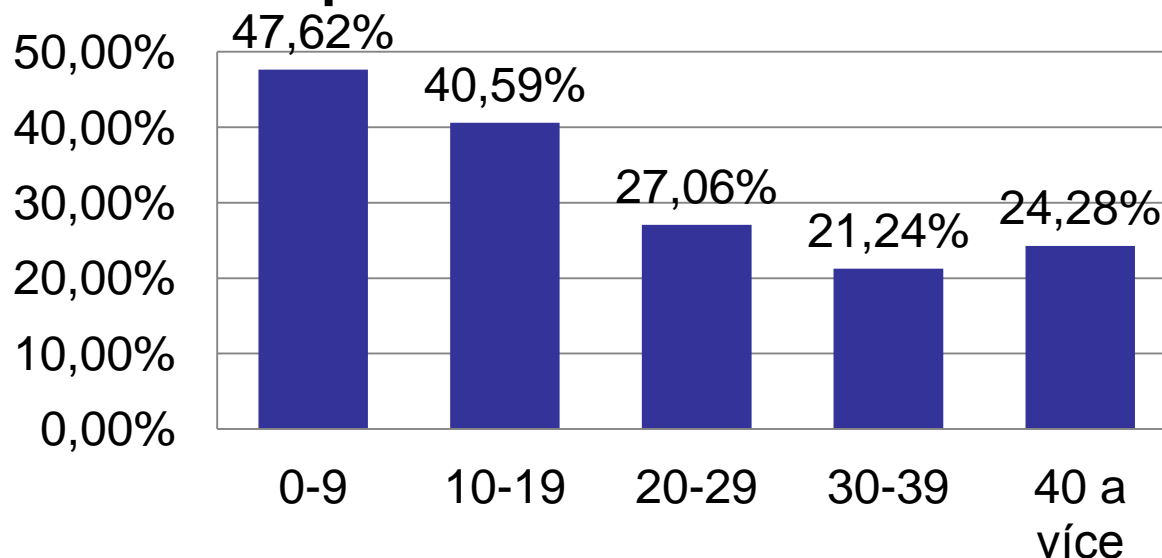

- Tři oblasti:
 - základní údaje o NIP
 - odborná kvalifikace
 - odborné vzdělávání

Poměr pracovníků do 35 let

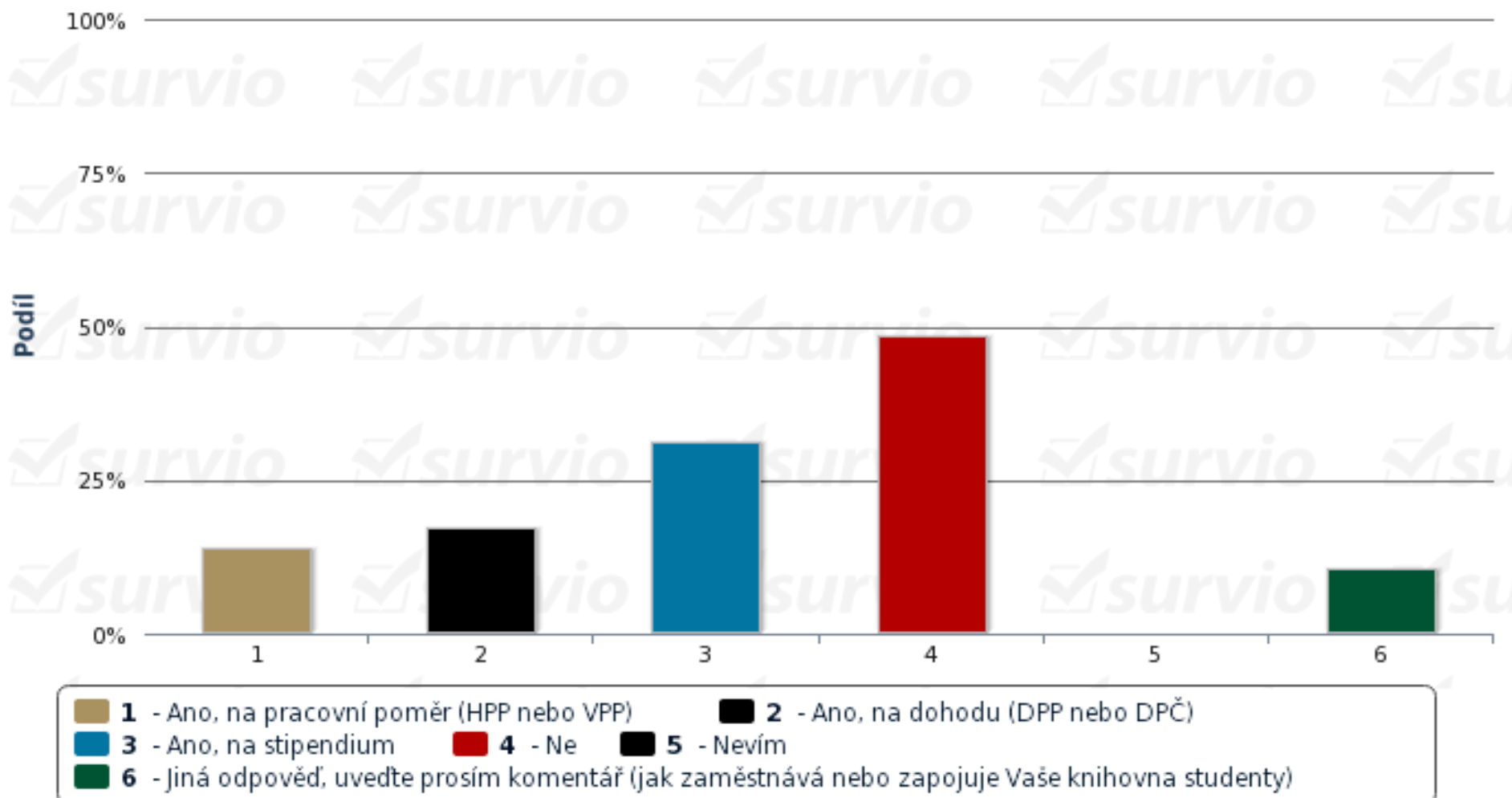
- poměr zaměstnanců do 35 let je **29%**
- poměr zaměstnanců do 35 let ve vztahu k celkovému počtu zaměstnanců
 - se zvyšujícím se počtem zaměstnanců počet pracovníků do 35 let **výrazně klesá**
 - u knihoven s více jak 40 zaměstnanci je opět možné vyzorovat mírný nárůst

Zastoupení zaměstnanců do 35 let

Zaměstnávání studentů

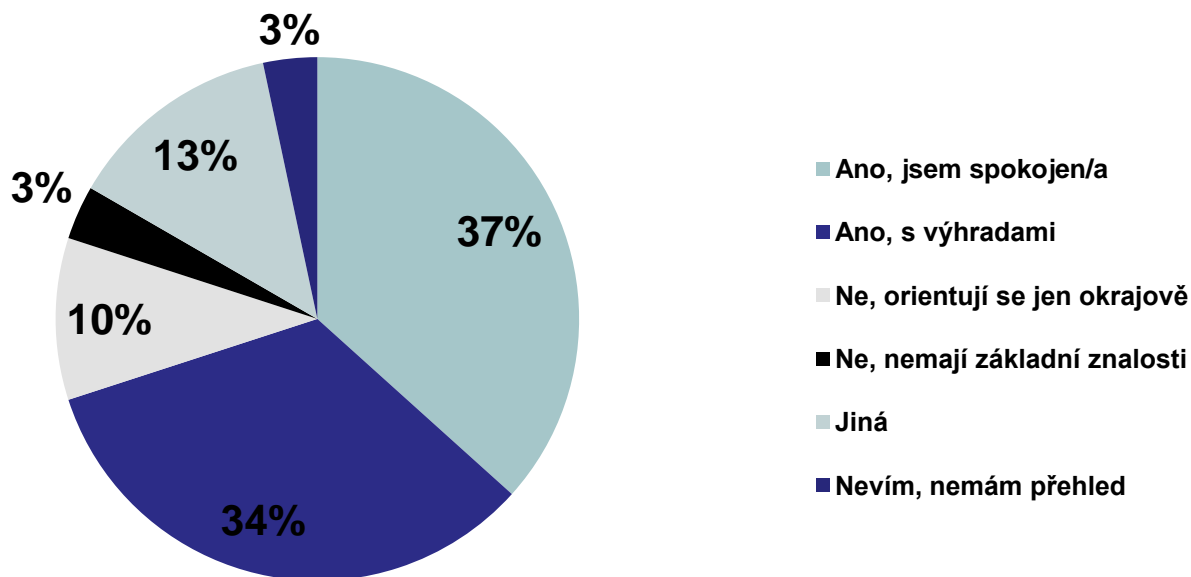
Zaměstnává Vaše knihovna studenty?

- **Studenti**
 - významný poměr respondentů studenty vůbec nezaměstnává (48%) nebo je zaměstnává pouze okrajově (10%)
 - preferované formy zaměstnávání studentů
 - 31% na stipendium
 - 17% na dohodu
 - 14% na pracovní poměr
 - knihovny, které zaměstnávají studenty, zaměstnávají ve většině také studenty knihovnictví a informačních oborů
 - 69% respondentů zaměstnává i studenty knihovnicko-informačních oborů
 - z množiny 16 respondentů, jež zaměstnávají studenty

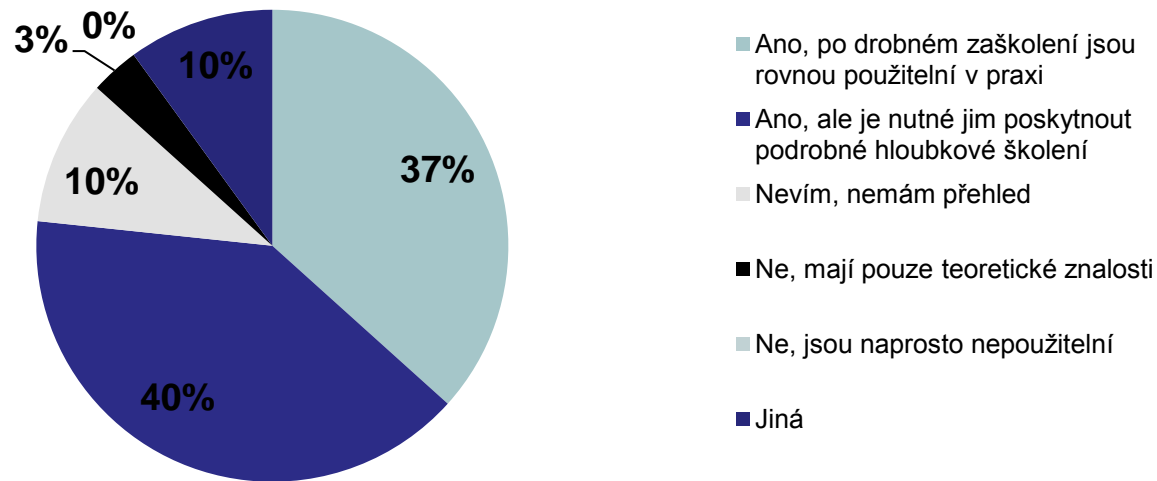
- u 73% respondentů vykonávají studenti knihovnicko-informačních oborů praxi
- u 52% respondentů studenti v knihovnách nezůstávají dále pracovat
 - z množiny 27 respondentů, u nichž studenti pracují nebo vykonávají praxi
- pokud v knihovna studenty zaměstná, jedná se většinou o studenty knihovnicko-informačních oborů
 - 29% respondentů dále zaměstná studenty knihovnicko-informačních oborů
 - z množiny 27 respondentů, u nichž studenti pracují nebo vykonávají praxi

- zaměstnavatelé jsou víceméně spokojeni s kvalifikací NIP
 - 71% respondentů je víceméně spokojeno
 - pouze 16% respondentů není spokojeno
 - z toho pouze 3% respondentů je hrubě nespokojeno

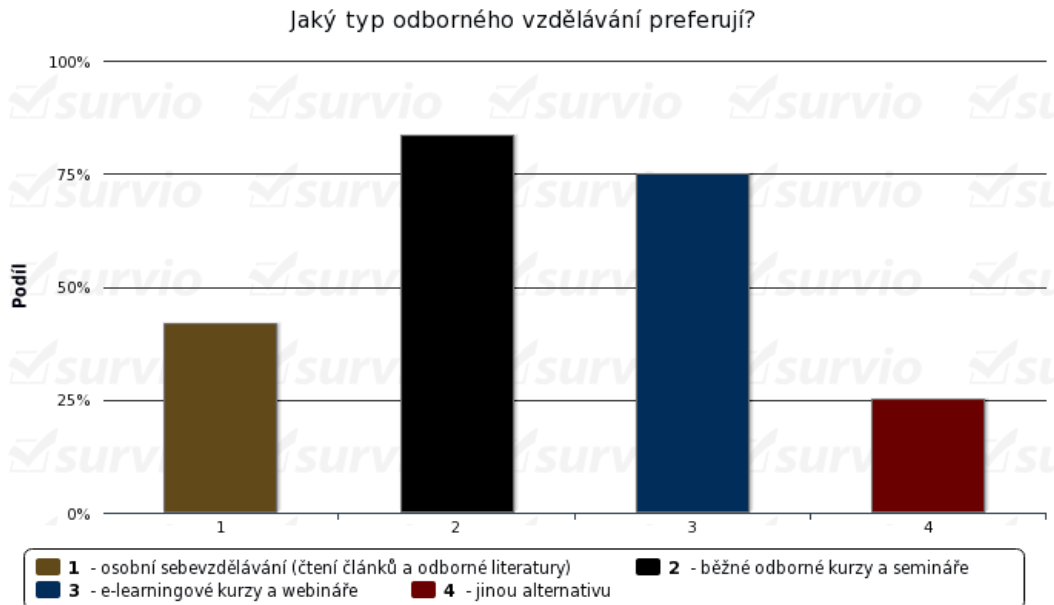

- k nedostatkům se vyjádřilo celkem 43% respondentů
- nejčastější nedostatky
 - **problém s uplatněním v praxi**
 - absence katalogizačních dovedností
 - **nedostatečná schopnost ovládat automatizovaný knihovnický systém**
 - částečná kritika příliš teoretického přístupu vysokých škol oproti školám středním
 - **problémy s vyhledáváním a nedostatečné dovednosti při práci s EIZ**
 - **jiné**
 - nedostatky **v etické oblasti**
 - nedostatky v práci se čtenářem
 - nedostatečná průprava k přípravě grantových projektů
 - neznalost některých specifických disciplín (práce s audioknihami)

- většina respondentů považuje absolventy za víceméně uplatnitelné v praxi (77%)
 - poměrně velká část (40%) udala, že je nutné do dozdělení absolventů investovat velké úsilí

- **Postoj NIP k dalšímu vzdělávání je výrazně kladný**
 - 87% respondentů uvedlo, že NIP jsou ochotni se dále vzdělávat
- **Preferované formy vzdělávání**
 - převažuje obliba **klasických forem vzdělávání** jako jsou běžné odborné kurzy (83%) a semináře a sebevzdělávání (42%)
 - poměrně vysoká obliba e-learningu (75%)

- individuální členství v organizacích jako je SKIP nebo ČIS není příliš populární
 - 61% respondentů uvedlo, že zaměstnanci do 35 let nejsou individuálními členy žádné odborné asociace
 - pouze **7% respondentů uvedlo členství ve SKIP**
 - 3% respondentů uvedlo v rámci otevřené odpovědi odborné komise AKVŠ
- zájem o aktivity mezinárodních asociací je spíše menší
 - pouze 30 % respondentů připustilo zájem NIP o tuto problematiku
 - nejčastěji zmíněné odborné asociace
 - **LIBER**
 - **IFLA**
 - jednotlivě
 - IATUL, EAHIL

- **NIP by preferovali především zahraniční stáže**
 - 64% respondentů uvedlo, že by jejich zaměstnanci měli o takovou stáž zájem
- zájem o účast na konferencích připustilo 20-30% respondentů (v závislosti na typu účasti)
- 30% respondentů uvedlo konkrétní konferenci, jichž se NIP zúčastnili
- nejoblíbenější konferencí je **LIBER** (10%) a **Open Repositories** (7%)

- **poměr zaměstnaných NIP je 29%**
- **odborná kvalifikace NIP je pro většinu respondentů víceméně přijatelná**
 - **ALE!** Existují poměrně závažné nedostatky v praktických dovednostech jako katalogizace nebo práce s EIZ
 - 40% respondentů je nuceno investovat do zaškolení NIP poměrně velké úsilí

- **pozitivním závěrem, že většina NIP je ochotna se dále odborně vzdělávat**
- NIP se ale příliš **nezajímají o členství v národních asociacích** ani o aktivity významných mezinárodních asociací
- **většina NIP** by uvítala možnost **zahraniční stáže**

- **odborné školství**
 - omezená zpětná vazba z praxe
 - nedostatečná spolupráce na úrovni vysokých škol
 - [Letní škola](#) - spolupráce ÚISK a KISK – blýská se na lepší časy?
- **absence cílené orientace národních odborných asociací na skupinu studentů a absolventů**
 - strach z prvního kroku
 - nejasný osobní přínos
- **nedostatečná osvěta a propagace mezinárodních aktivit**
- **nezájem NIP**

Jak z toho ven?

- lepší provázanost knihoven a odborného školství
- cílené zaměření na skupinu studentů a čerstvých absolventů
- větší osvěta o činnosti a aktivitách na mezinárodní úrovni a některých programech a konferencích

Příležitosti pro NIP v zahraničí

INTERNATIONAL
LIBRARIANS
NETWORK

New Librarians
global connection
webinar IFLA CPDWL/NPSIG ALA

- **New Professionals Special Interest Group (NPSIG)**
 - zájmová skupina při IFLA
 - fórum na sociálních sítích
 - webináře i živá experimentální setkání
- **Programy na podporu studentů a absolventů**
 - program Adopt a student!!!
 - studentská cena IFLA/ekz LIS Student Paper Award
 - oceňovány studentské příspěvky na WLIC
- více informací v prezentaci z Knihovnického barcampu

23-25 мая 2013
КАЛИНИНГРАД

- výjezd podpořen z FPZC AKVŠ ČR
- pořádala [Centralizovaná síť městských knihoven v Kaliningradu](#) ve spolupráci s [NPSIG](#)
- návaznost na projekt Library creative laboratory
 - severské státy a Rusko
- součástí i mini projekt Cycling for Libraries
- účastníci z Ruska, severských států a střední Evropy
- kombinace klasické konference a nekonference
- hlavní body programu
 - lokální projekty, možnosti aktivizace NIP, sítě a síťování, sociální sítě

- zpráva o stavu knihovnictví v Rusku
- nové informace z oblasti využití sociálních sítí v knihovnách
 - knihovna jako zprostředkovatel společenského života a zpravodaj
- navázány nové kontakty
 - knihovníci jsou v okleštěných podmínkách schopni neuvěřitelných počinů, stačí jen obrovská míra entuziazmu
- zvláštní forma uspořádání programu
 - účastníci neměli možnost navrhnout vlastní témata
 - ALE!!! byl velký prostor pro diskuzi mimo oficiální program
- [Cycling for Libraries](#)
 - jednodenní cyklonekonference po kaliningradské oblasti
- další informace v [cestovní zprávě](#) [Vyčítalová, 2013b] nebo v [článku](#) v časopise Ikaros [Vyčítalová, 2013c]

Laboratory

Location | Accommodation | Topics | Schedule |
Manual | Registration

ONE DAY MINI TOUR CYCLING FOR *Libraries* KALININGRAD MAY 25th

mini Cycling for Libraries

(one-day tour)

Kaliningrad, Russia
prospect Mira 62

- **neváhejte a zkuste některou z nabízených možností**
 - zapojte se do činnosti národní nebo mezinárodní asociace
 - vyjeďte na zahraniční konferenci nebo workshop
- výjezd do zahraničí vám rozšíří obzory
- získáte nové profesní kontakty i přátele na celý život
- je to investice do vaší budoucnosti i do budoucnosti celé české knihovnické komunity

Děkuji za pozornost!!!

Dotazy?

Kontakt: avycital@uk.zcu.cz

- TURNER ENTERTAINMENT DIGITAL. The Librarian: Return to King Solomon's Mines. In: *TNT* [online]. TNT, c2013 [cit. 2013-10-25]. Dostupný z: <http://www.tntdrama.com/photogal/621690-571137-571138/>.
- Logo IFLA. In: IFLA New Professionals Special Interest Group: NPSIG [online]. 2012 [cit. 2013-04-06]. Dostupný z: http://profile.ak.fbcdn.net/hprofile-ak-prn1/71037_244055637137_5914315_q.jpg.
- Logo BOBCATSSS Barcelona 2014. In: *BOBCATSSS Barcelona 2014* [online]. 2013 [cit. 2013-10-26]. Dostupný z: http://bobcatsss2014.hb.se/?page_id=20.
- Logo International Librarians Network. In: *International Librarians Network* [online]. 2013 [cit. 2013-10-26]. Dostupný z: <http://ilnetwork.wordpress.com/page/2/>.
- Logo IFLA Camp. In: *IFLA New Professionals Special Interest Group: NPSIG* [online]. 2012 [cit. 2013-04-06]. Dostupný z: http://npsig.files.wordpress.com/2011/05/iflacamp_logo.png?w=570&h=125.
- Logo IFLA Webinar. In: *IFLA New Professionals Special Interest Group: NPSIG* [online]. 2012 [cit. 2013-10-26]. Dostupný z: http://npsig.files.wordpress.com/2011/05/iflacamp_logo.png?w=570&h=125.
- Logo Cycling for Libraries. In: *Facebook* [online]. 8. květen 2013 [cit. 2013-10-25]. Dostupný z: <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=646426192039325&set=a.167305169951432.44319.144578665557416&type=1&theater>.
- Logo IFLAcamp Library Creative Laboratory. In: *IFLA New Professionals Special Interest Group: NPSIG* [online]. 2013 [cit. 2013-10-26]. Dostupný z: <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=646426192039325&set=a.167305169951432.44319.144578665557416&type=1&theater>.
- VYČÍTALOVÁ, Anna. Práce ve skupině [fotografie]. Svetlogorsk, 2013-05-24.
- ZHARSKAYA, Nastassia. [Duchovní otec projektu a jeden z autorů příspěvku Alireza Asfari prezentuje projekt Cycling for Libraries] [fotografie]. Kaliningrad, 2013-05-23. Publikováno se svolením autorky.
- Cycling for libraries-Kaliningrad. In: *Facebook* [online]. 8. červen 2013 v 22:50 [cit. 2013-05-24]. Dostupný z: <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=10151660191257138&set=a.10151660191047138.1073741828.244055637137&type=3&theater>.
- Cycling for Libraries. In: *Facebook* [online]. 8. červen 2013 v 23:56 [cit. 2013-05-24]. Dostupný z: <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=10151660369672138&set=a.10151660191047138.1073741828.244055637137&type=3&theater>.
- Účastníci IFLAcampu / IFLAcamp participants. In: *IFLA New Professionals Special Interest Group: NPSIG* [online]. 2012 [cit. 2013-04-06]. Dostupný z: <http://npsig.files.wordpress.com/2012/09/p1030951c.jpg?w=570&h=271>.

- BYRNE, Kate, 2012. Building (new) professional communities. In: *IFLA World Library and Information Congress: 78th IFLA General Conference and Assembly: 11-17 August 2012, Helsinki, Finland* [online]. IFLA, 2012 [cit. 2013-04-05]. Dostupný z: <http://www.slideshare.net/npsig/building-new-professional-communities>.
- GARCIA-FEBO, Loida a KEAR, Robin, 2012. New Librarians Worldwide: Mapping out the future. In: *IFLA World Library and Information Congress: 78th IFLA General Conference and Assembly: 11-17 August 2012, Helsinki, Finland* [online]. IFLA, 2012 [cit. 2013-04-05]. Dostupný z: <http://www.slideshare.net/npsig/new-librarians-worldwide-mapping-out-the-future>.
- HAUKE, Petra a Shaked SPIER, 2012. Inspiring and Empowering: upcoming LIS Generation joining IFLA. In: *IFLA World Library and Information Congress: 78th IFLA General Conference and Assembly: 11-17 August 2012, Helsinki, Finland* [online]. IFLA, 2012 [cit. 2013-04-05]. Dostupný z: <http://www.slideshare.net/npsig/inspiring-and-empowering-upcoming-lis-generation-joining-ifla-14266859>.
- VYČÍTALOVÁ, Anna, 2013a. Mladí informační profesionálové v České republice? In: *Knihovnický barcamp 2013* [online]. Praha, NTK, 2013-04-10 [cit. 2013-08-17]. Dostupný z: <http://repozitar.techlib.cz/record/625>.
- VYČÍTALOVÁ, Anna, 2013b. *Cestovní zpráva z IFLA Camp Library Creative Laboratory: 23. - 25. 5. 2013 Kalinigradská oblast, Ruská federace* [rukopis]. Plzeň. Dostupný také z: <https://otik.uk.zcu.cz/handle/11025/1969>.
- VYČÍTALOVÁ, Anna, 2013c. Zaostřeno na nové informační profesionály (IFLAcamp a Library Creative Laboratory). *Ikaros* [online]. 2013, roč. 17, č. 8 [cit. 28.10.2013]. ISSN 1212-5075. Dostupný z: <http://www.ikaros.cz/node/8006>. urn:nbn:cz:ik-008006.
- WILKE, Sebastian, 2012. NPs around the world. *IFLA New Professionals Special Interest Group: NPSIG* [online]. 2012 [cit. 2013-04-06]. Dostupný z: <http://npsig.wordpress.com/new-professionals-around-the-world/>.